

Działania pilotażowe i podnoszenie świadomości ekologicznej na przykładzie udziału GIWK w międzynarodowym projekcie NonHazCity

Monika Piotrowska – Szypryt –
GIWK Sp. z o.o.

NonHazCity

NONHAZCITY
WWW.NONHAZCITY.EU

- Idea NonHazCity powstała w rezultacie projektu „Bałtycka kampania informacyjna nt. substancji niebezpiecznych” (w skrócie BaltInfoHaz) – pierwszego projektu z programu Life+, w którym dofinansowanie uzyskały Państwa Regionu Morza Bałtyckiego w celu podnoszenia świadomości ekologicznej w zakresie substancji niebezpiecznych oraz w celu kreowania zmian zachowań konsumenckich.
  - Inicjatorem i partnerami projektu byli przedstawiciele państw zrzeszonych w ramach Bałtyckiego Forum Środowiskowego (BEF).
  - Kampania realizowana była pod hasłem „Think before you buy” (pomyśl zanim kupisz).
-
- THINK BEFORE YOU BUY
CHOOSE PRODUCTS WITH LESS HAZARDOUS SUBSTANCES
- Działania podjęte w ramach projektu wykazały, że w codziennym życiu mamy do czynienia z produktami zawierającymi substancje niebezpieczne, i że substancje te mogą przenikać do naszego organizmu (wykonano m.in. badania krwi).

NonHazCity

UDZIAŁ SPÓŁKI GIWK W PROJEKCIE MOŻNA UZNAĆ ZA PRZYPADEK

- Przy poszukiwaniu partnerów do nowego projektu, przedstawiciele BEF potrzebowali partnera naukowego z Regionu Morza Bałtyckiego – w ramach wcześniejszej współpracy podjęto rozmowy z Uniwersytetem Gdańskim.
- Uniwersytet poinformował o projekcie przedstawicieli Miasta Gdańsk, które postanowiło zaproponować współudział w projekcie miejskiej spółce GIWK.
- Zarząd Spółki będąc otwartym na współpracę i nowe wyzwania, przyjął zaproszenie.

NonHazCity

- NonHazCity – Innowacyjne rozwiązania w celu zminimalizowania emisji substancji niebezpiecznych z terenów zurbanizowanych do Morza Bałtyckiego.
- Całkowity budżet projektu: 3,5 mln €
- Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego programu Interreg Region Morza Bałtyckiego – wartość dofinansowania 2,8 mln €.
- Podstawowe zadania w projekcie:
  - badanie zawartości wybranych związków chemicznych w różnych elementach środowiska
  - wypracowanie Chemicznych Planów Działań dla miast/gmin
  - rozpoznanie tematu zielonych zamówień
  - kampania edukacyjna dla mieszkańców, instytucji miejskich i małych i średnich przedsiębiorstw.

DZIĘKUJĘ,
WOLEĘ BEZ CHEMII

MIASTO NA DETOKSIE

INFORMACJE O PROJEKcie NONHAZCITY
Innowacyjne rozwiązania w celu zminimalizowania emisji substancji niebezpiecznych z terenów zurbanizowanych do Morza Bałtyckiego (ERDF)

Czas realizacji: 03/2016 – 02/2019
Całkowity budżet: 3,5 mln EUR
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: 2,8 mln EUR

www.nonhazcity.eu

CEL PROJEKTU

Ograniczenie emisji substancji niebezpiecznych z terenów zurbanizowanych do wód Morza Bałtyckiego

KONSORCJUM PROJEKTU

	Partner	Country
1	Miasto Sztokholm – lider projektu	Szwecja
2	Miasto Västerås	Szwecja
3	Szwedzki Uniwersytet Nauk Rolniczych	Szwecja
4	Uniwersytet Nauk Stosowanych w Turku	Finlandia
5	Miasto Pärnu	Estonia
6	Przedsiębiorstwo Wodociągowe w Pärnu	Estonia
7	Bałtyckie Forum Środowiskowe Estonia	Estonia
8	Miasto Ryga	Łotwa
9	Bałtyckie Forum Środowiskowe Łotwa	Łotwa
10	Uniwersytet w Gdańsku	Polska
11	Miasto Gdańsk	Polska
12	Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.	Polska
13	Bałtyckie Forum Środowiskowe Litwa	Litwa
14	Regionalny Departament Środowiska w Kłajpedzie	Litwa
15	Instytut Nauk Stosowanych	Niemcy
16	Bałtyckie Forum Środowiskowe Niemcy	Niemcy
17	Gmina Kowno	Litwa
18	Miasto Šilalė	Litwa

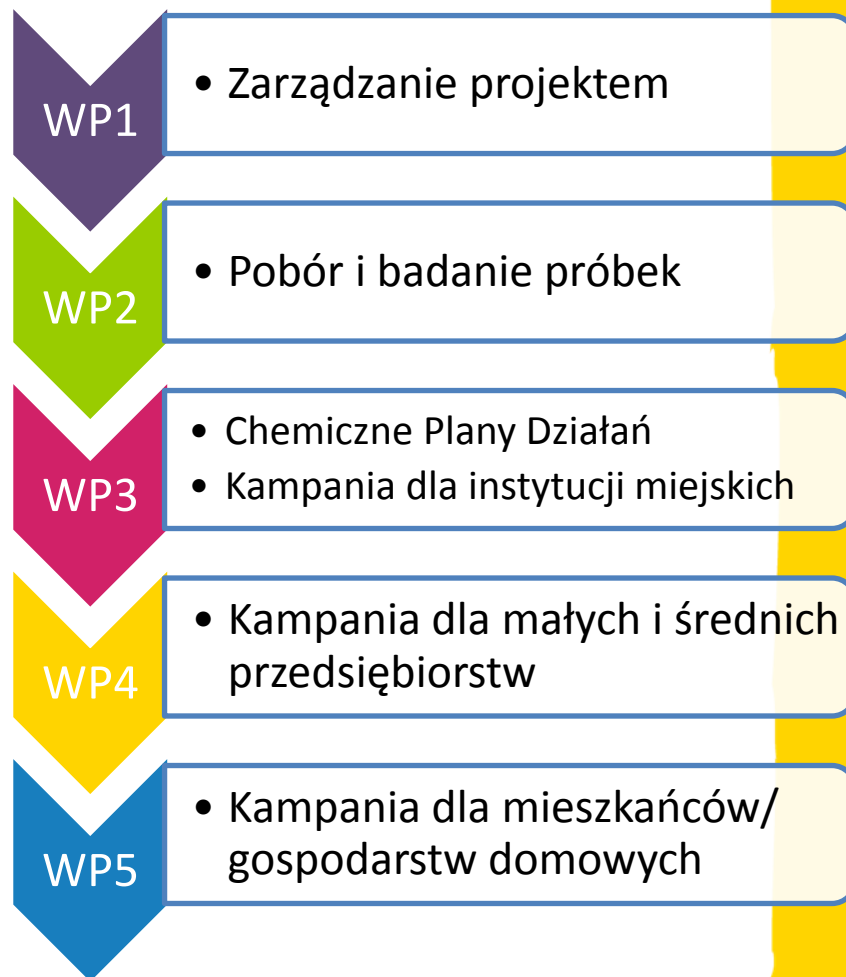

NonHazCity

PODZIAŁ ZADAŃ:

- zadania poszczególnych partnerów w projekcie ustalane są etapie składania wniosku o dofinansowanie
- zadaniem placówek naukowych było dostarczenie niezbędnej wiedzy merytorycznej i przeprowadzenie analiz pobranych próbek
- miasta w projekcie miały zająć się wypracowaniem Chemicznych Planów Działań i tematem zielonych zamówień
- wszyscy partnerzy mieli zrealizować kampanię edukacyjną

KOORDYNACJA PRACY: ZA PRAWIDŁOWĄ REALIZACJĘ ZADAŃ ODPOWIADA LIDER PROJEKTU I LIDERZY POSZCZEGÓLNYCH PAKIETÓW ZADAŃ

Substancje niebezpieczne są wszędzie

Najważniejsze i najpowszechniej występujące substancje to tzw. związki endokrynnie czynne

związki o strukturze zbliżonej do ludzkich hormonów, co ma wpływ na pracę układu hormonalnego i skutkuje występowaniem różnych chorób

Ftalany – zmiękczacze, plastyfikator

np. klapki, zasłony prysznicowe, wykładziny podłogowe z PCW, zabawki, meble ze sklejk

Bisfenol A (S, F) – utwardza i zmniejsza biodegradowalność, nadaje transparentność i odporność na urazy i temperaturę

np. jednorazowe naczynia i sztucce, wewnętrzna powłoka w puszkach, paragony

Bromowane środki zmniejszające palność – opóźniają zapłon palnych tworzyw, spowalniają rozprzestrzenianie ognia

np. sprzęt elektroniczny, pluszowe zabawki, materace, zasłony

Per- i polifluorowane związki alkilowe (PFAS) – nadają właściwości tłuszczo- lub wodoodporne

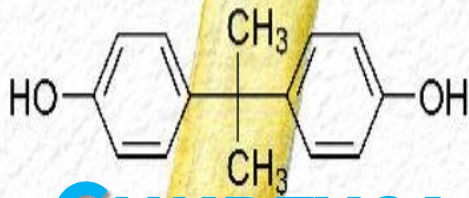
np. nieprzywierające powłoki garnków i patelni; tłuszczoodporne opakowania na żywność, ubrania wodoodporne

ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA

WPŁYW NA ORGANIZMY ŻYWE, W TYM MORSKIE

BPA **OTYŁOŚĆ**

CUKRZYCA

ZABURZENIA
PRACY UKŁADU
HORMONALNEGO

ZABURZENIA
METABOLICZNE

SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE

ALERGIE

NOWOTWORY

Intensity

PCOS

ZABURZENIA PŁODNOŚCI

SPE

0 1 2 3

Substancje niebezpieczne – źródła ekspozycji

BEZPOŚREDNI KONTAKT

PRZEZ SKÓRĘ

ODDYCHANIE

ŻYWNOŚĆ:

PICIE,

JEDZENIE

Korzystając z produktów zawierających substancje niebezpieczne szkodzimy nie tylko naszemu zdrowiu lecz również możemy powodować emisję tych związków do środowiska np. wraz ze ściekami lub w wyniku niewłaściwej gospodarki odpadami

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

PÓŁROCZNY PROJEKT PILOTAŻOWY – próba wykazania, że nawet drobne kroki mogą dać wymierne efekty

REKRUTACJA: 24 zgłoszenia

Przez pół roku rodziny przy wsparciu ekspertów podejmowały działania w celu obniżenia swojego narażenia na substancje niebezpieczne w najbliższym otoczeniu.

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

WARSZTATY

MEDIA SPOŁECZNOŚCOWE

PROSTE PRZEPISY

MATERIAŁY EDUKACYJNE

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

WSPARCIE EKSPERTÓW

BEZPOŚREDNI KONTAKT

NAGRODY, GADŻETY

DOCENIENIE I FEEDBACK

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

Badania: listopad 2017 i czerwiec 2018
7 rodzin, 6 związków

Próbka moczu

Próbka kurzu

Ankieta
narażenia

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

OBECNOŚĆ ED STWIERDZONO W:

100%

Ftalan diizobutyłu

DIBP

100%

4-Nonylfenol

NP

100%

Ftalan dietyłu

DEP

100%

Bisfenol A

BPA

100%

Ftalan diethylhexylu

DEHP

100%

Bisfenol S

BPS

Po: ED

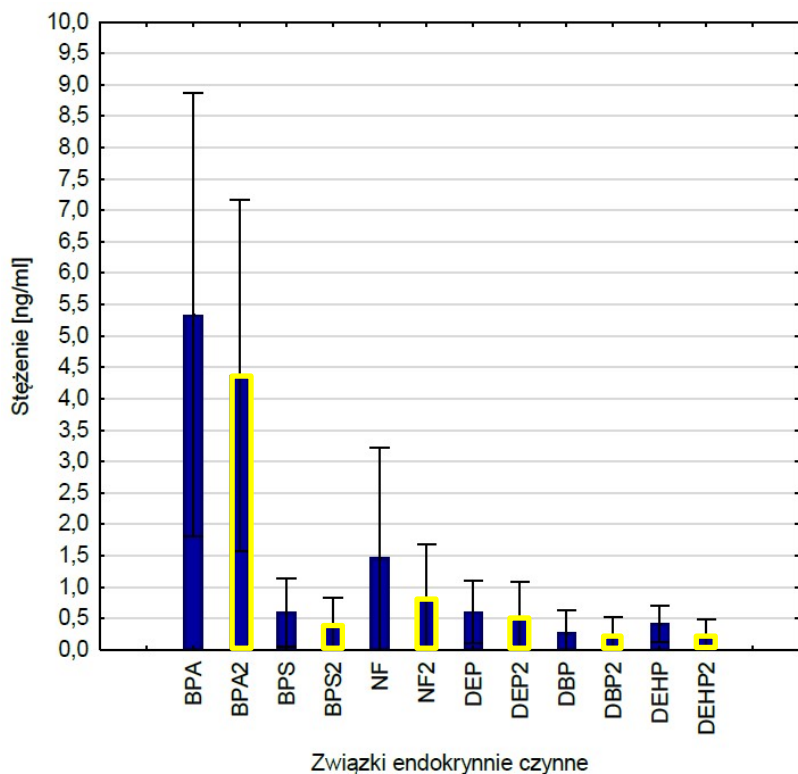
ANALIZOWANYCH PRÓBEK

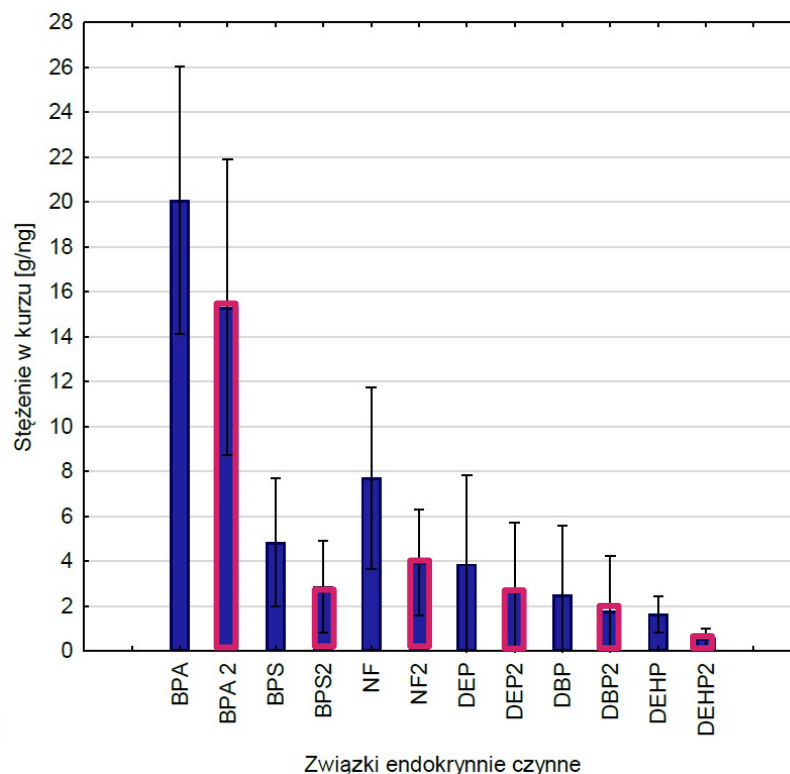
GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

Wyniki badań – porównanie wartości przed i po

Mocz

Kurz

■ Średnia
┆ Średnia ± Odch.std

ALE... są zależności

Mocz:

Wyższa zaw. BPA/S

**Wyższa zaw. ED
ogółem**

Kurz:

Wyższa zaw. fenoli

Wyższa zaw. ftalanów

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

Rezultaty kampanii

1. Obiecujące wyniki badań – podejmowanie nawet drobnych działań ma sens
2. 2 piosenki raperskie – video clipy – zwycięscy konkursu „Dlaczego sieci nie lubią śmieci?”
3. Cykl audycji w Radio Gdańsk
4. Dotarcie do mediów lokalnych i ogólnopolskich: audycja w TVN24, artykuł w Newsweek Polska i Fashion Magazine, TVN Style – udział w dwóch odcinkach programu „Co mnie truje?”
5. Kampania oceniona przez liderów projektu, jako najbardziej kreatywna i prowadzona w najszerszym zakresie

GIWK - kampania „Miasto na detoksie”

Korzyści

- Mobilny analizator pozwalający na oznaczanie poziomu ED w wodzie pitnej i w ściekach.
- Kontynuacja projektu – NonHazCity2 – narzędzia do zmniejszania emisji: broszury, animacje, aplikacja.
- Strona projektu: www.miastonadetoksie.pl.
- Profil w mediach społecznościowych: FB/miastonadetoksie.pl.
- Program edukacyjny GIWK „Hydromisja”

Substancje niebezpieczne – co warto wiedzieć?

- SN, w tym ED są obecne wszędzie
- SN znajdują się w wielu produktach, z których korzystamy w naszym codziennym życiu, w tym w zabawkach i artykułach dla dzieci (często w alarmujących stężeniach)
- SN mogą mieć negatywny wpływ na nasze zdrowie i środowisko
- Badanie pilotażowe potwierdziło, że SN przedostają się do naszego organizmu, ich poziom jednak może zostać obniżony dzięki zmianie codziennych nawyków i wyborów konsumenckich
- Wiele firm zapewnia, że poziom SN w ich produktach spełnia wymogi określone w przepisach, niestety nie biorą pod uwagę faktu, że jesteśmy narażeni na wpływ SN w minimalnych dawkach z różnych źródeł (ekspozycja złożona) – lepiej eliminować niż akumulować!
- Należy szukać informacji, bo jest dostępna! i ... znaleźć własne rozwiązanie i podejście

Dziękuję za uwagę!

mszypryt@giwk.pl

Tel. +48 601 97 97 88

www.miastonadetoksie.pl

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

NONHAZCITY